

Fleire vegar til målet?

- Robert Lorang Hansen –
Ungdomskoordinator Lindås kommune

Kva er målet?

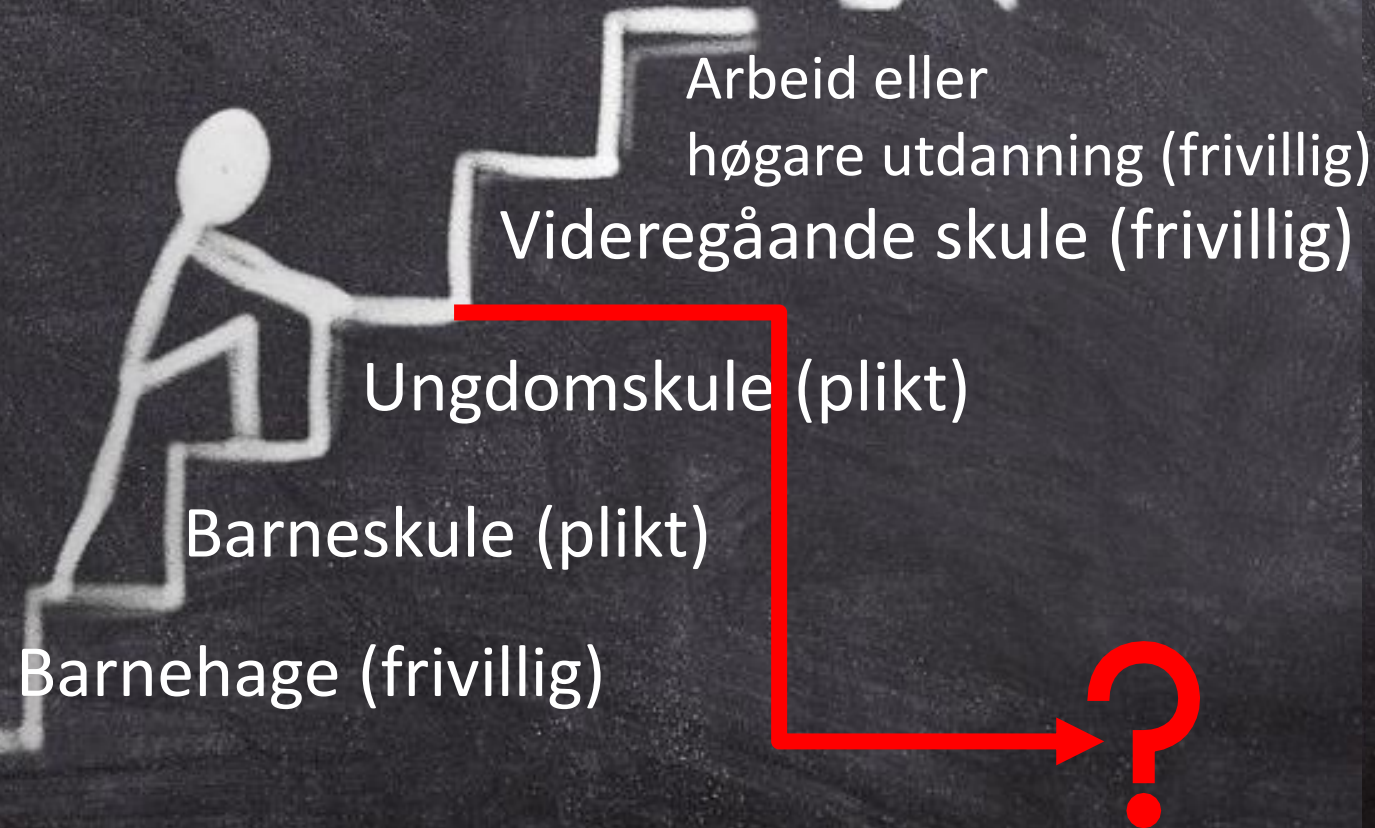
Meistre liva sine og å kunne delta i arbeid og felleskap i samfunnet (§1-1 Opplæringslova)

Vegen til målet:

Det normative livsløpet

Kva skjer når ein bryt det normative livsløpet?

Alle (98%) startar rett på vidaregåande

1 av 4 fullfører ikkje vidaregåande

Sosioøkonomisk bakgrunn størst påverknad for ein ungdoms livsløp (sosial reproduksjon)

ssb.no

Framtid utan kompetanse på vidaregående nivå?

”Det ser ikke ut til å ha blitt vanskeligere for ungdom under 20 år uten fullført utdanning å få seg jobb. Arbeidslivet har fremdeles rom for disse.” (Høst & Michelsen, 2010:187).

Barth og von Simson (2013:313) viser at mer enn 70 % av dem som ikke fullfører videregående skole, er i studier eller jobb når de er 26 og 31 år gamle. Av de som fullfører, er 85% i jobb eller studier.

Andre undersøkelser (Frønes, 2010) viser også at ungdom som i tenårene slutter på videregående, og relativt raskt kommer i arbeid, også er i arbeid når de er i midten av 20-årene. De som derimot slutter, men ikke kommer i arbeid, er også mest utsatt for å forbli utenfor arbeid senere i livet.

Problemstilling:

Kvifor lykkast enkelte unge,
som ikkje har fullført vidaregåande skule,
i arbeidslivet?

Litteratur/empiristudie og kvalitative intervjuer

UiO : Universitetet i Oslo

Historia om «Tobias»

«Mye møter, med rådgiver og lærere. Egentlig helt siden barneskolen. Så derfra, følte jeg meg som en sånn dritt, som ødela for alle andre»

Tobias -Tiden på vgs

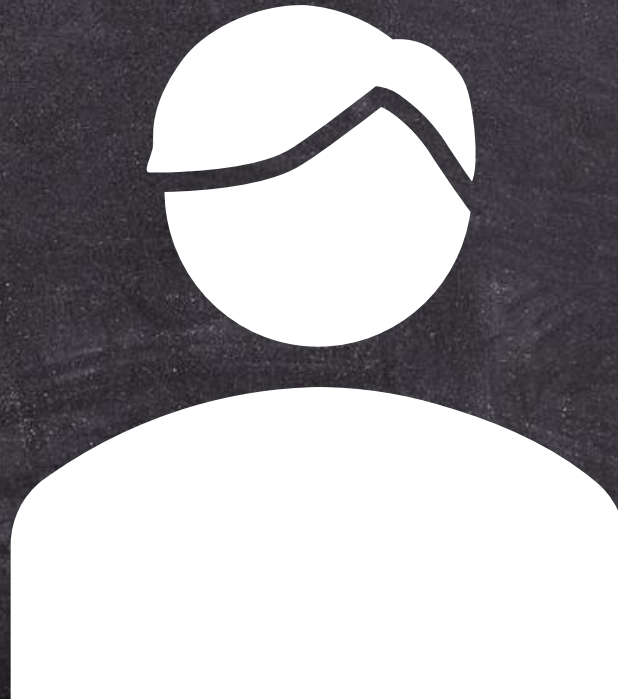
«Hvis du ikke er motivert til noe, så begynner du å gjøre mye annet som ikke er bra.

Sosialt trivdes jeg veldig godt med det. Faglig det, det var kjedelig da Jeg var så lei at jeg plagde lærerne og sånn. Jeg var jo ikke så snill, jeg var ikke det.»

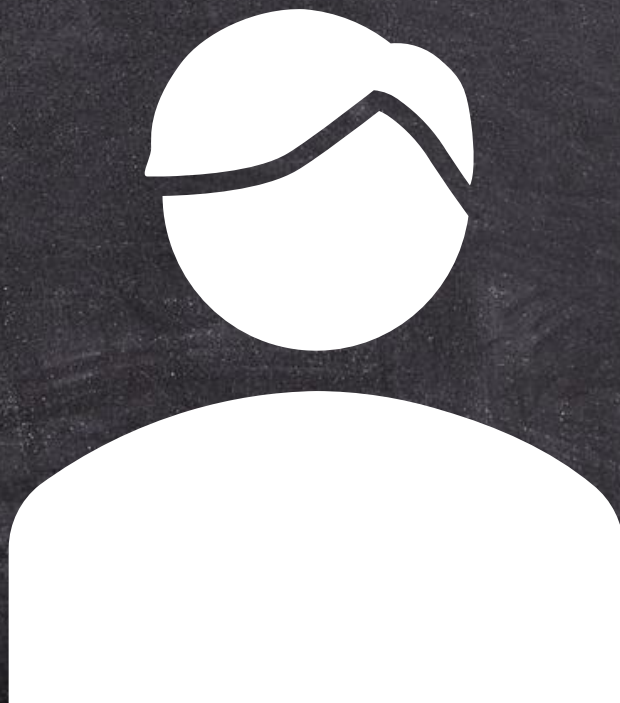
Aksel - Om å vere skulelei:

Prøver og lekser, det interesserte meg ikke, ville ikke ha noe med det å gjøre. Mest faglig da, selv om det kanskje ikke var så vanskelig. Det var liksom ikke noe som interesserte meg da. Når du ikke har noe interesse for det, så blir det faglige veldig kjedelig. Visse fag skjønnte jeg ikke hvorfor vi lærte

Petter - Om å vere skulelei:

Jeg falt vel mer og mer ut. Det ble alt for mye for meg. Eller teori. Veldig mye allmennfaglig og veldig mye teori igjen, som da gjorde at jeg ikke fullførte det. Jeg begynte vel å få veldig mye fravær også der på slutten.

Tilfeldig overgang til arbeid

Det funka veldig bra,
jeg var der i fem år!

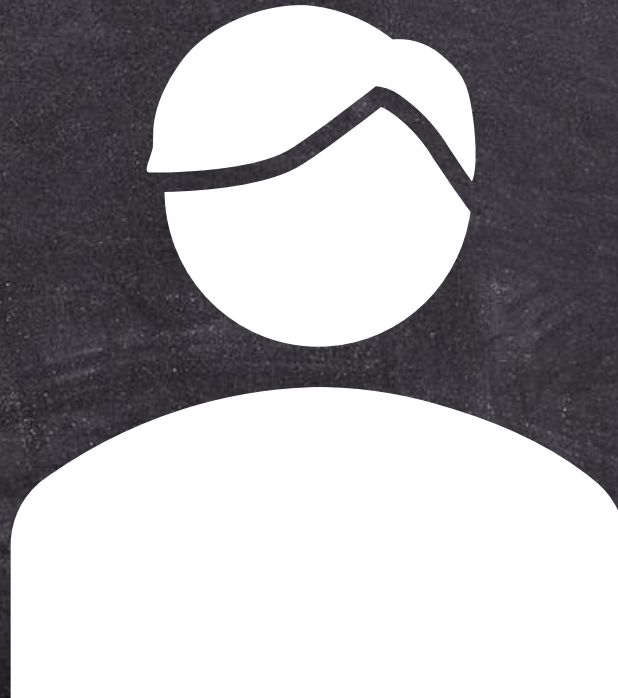

Tobias - Den viktige tilbakemeldinga:

«Det var som jeg fant noe som passa meg da, at det var mer meg.
Det var helt sykt.

Det at folk satt pris på det jeg gjorde da, og syns jeg gjorde en god jobb.
Det var nytt for meg

Så det var en fantastisk god følelse,
endelig var det noe jeg gjorde som var rett»

Aksel - «Noe viktig» og tilbakemeldinga:

Hvis du tenker at, det er liksom hva du får igjen da.

Du får igjen noe der og da. Men skole, må du gjøre så mye, så får du ikke igjen noe.

Jeg tror det spilte en stor rolle for meg, at jeg fikk det der og da. Jeg fikk penger, det var en ting. Jeg fikk liksom skryt på en helt annen måte. Dette var jo ikke jeg vandt med, fra skole.

Petter - Om positive tilbakemeldinger og annerkjennelse

Får jeg en positiv tilbakemelding, så vil jeg jo bare gjøre den tingen enda bedre igjen. Så merker jeg jo selv at, **positive tilbakemeldinger har så mye** å si på hvordan man utfører jobben neste gang. Du vil jo ta vare på en ansatt. Jeg har jo vært 16 jeg og jobbet i en #butikk. Når jeg fikk positiv tilbakemelding, så spilte det en veldig stor rolle for meg. Så jeg tenker at **det samme gjør det jo for de som er 16 nå.**

Jeg som leder må jo gjøre igjen mot dem da. Så det spiller en veldig stor rolle, det må jeg si

Petter – Om anerkjennelse og tilbakemeldinger

Det var kanskje noe av den **beste følelsen**. **Det å få anerkjennelse!**
Hvis butikksjefen kom bort til meg å sa at melkerommet var helt strøkent liksom. I og med at jeg var ansvarlig der også, gjør det jo det noe med en. Jeg vokste jo veldig bare på det. Det tenker jeg faktisk på fortsatt i dag, når jeg selv var deltidsmedarbeider, og hvor mye det betydde for meg da, når en av sjefene kom å ga meg en god tilbakemelding, hvor viktig det egentlig er.

Lars – Om forskjellen skole - jobb

Faktisk mye mer alvorlig. Fordi, der var det ikke noen lærere som kom å sa i fra, eller ga deg anmerkning eller sånne ting. Der kunne man faktisk miste jobben, hvis man ikke kom på jobb. Og på skole, hvis man ikke stilte opp på skolen, så ødela jeg egentlig bare for meg selv. Men når jeg var ute i en jobb, hvor det var mange andre ansatte og mange andre medarbeidere, kom jeg meg ikke på jobb da, så ødela jeg for alle dem. Og for dem som levde av jobben faktisk. Så da følte jeg, kunne fort bli **mye mer personlig da.** At man ødela ikke bare for seg selv, men alle andre og.

Utveking i skulen:

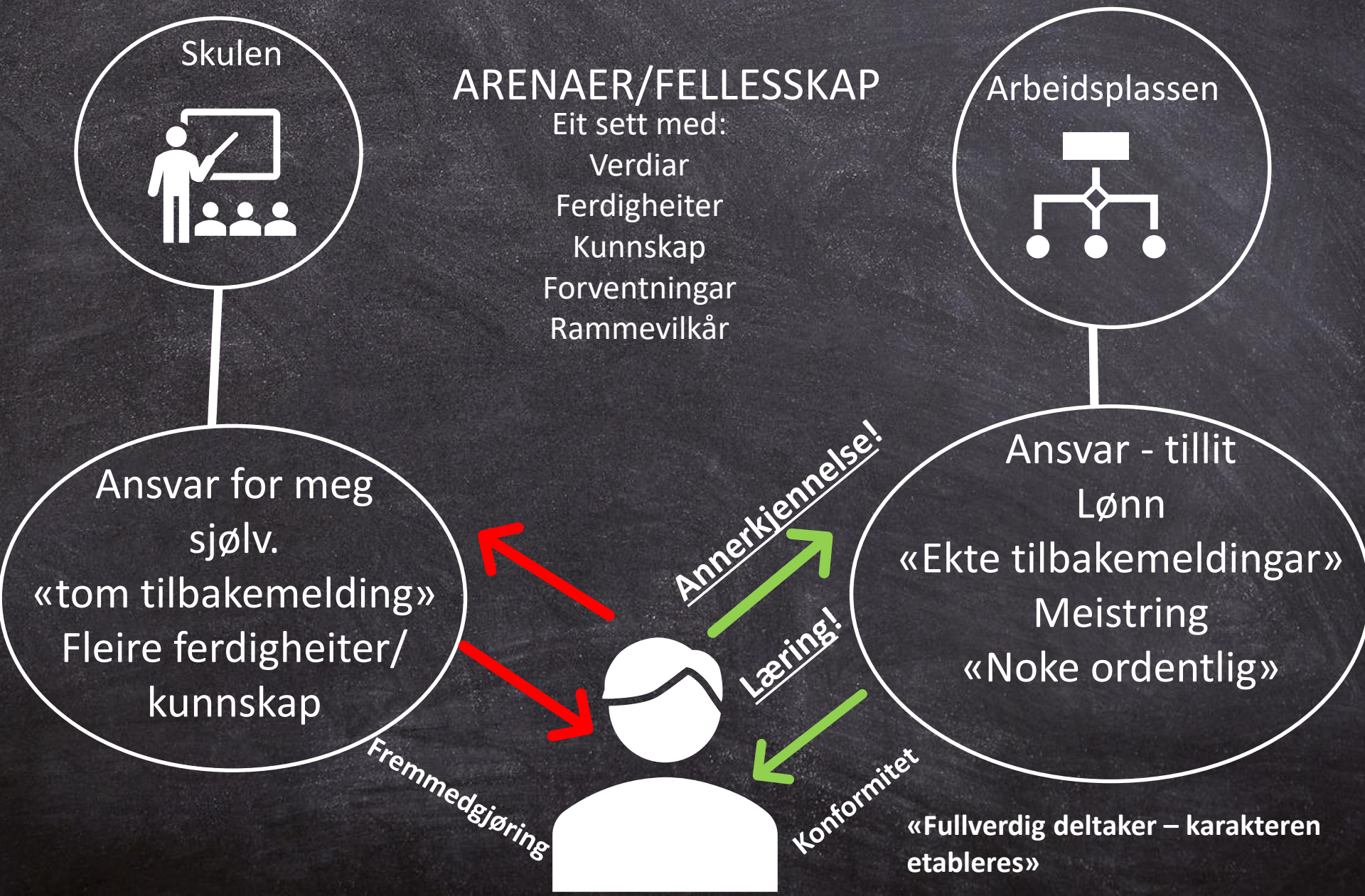
Utveking i arbeid:

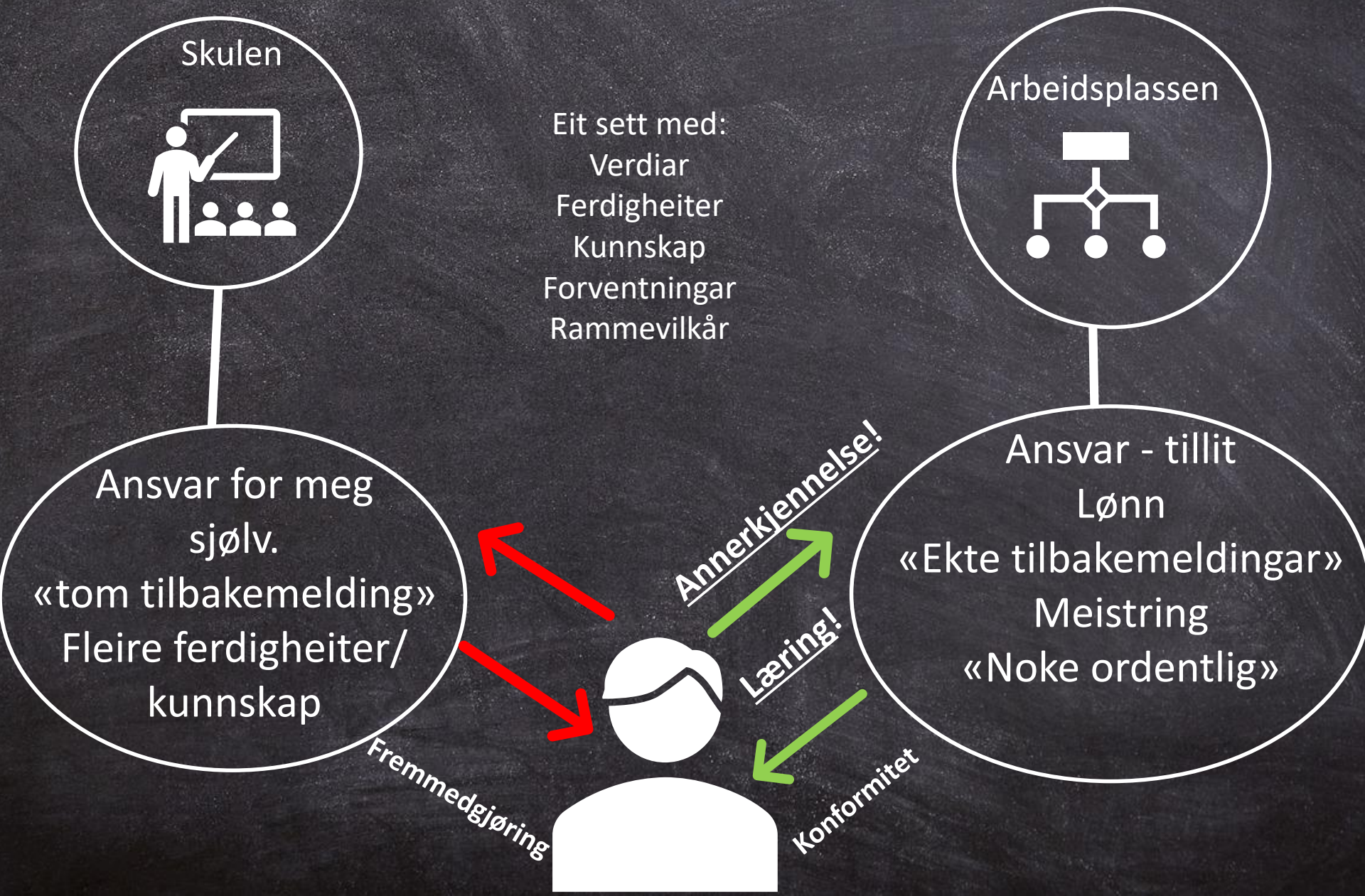
?

Skule – jobb

Ulike rammer

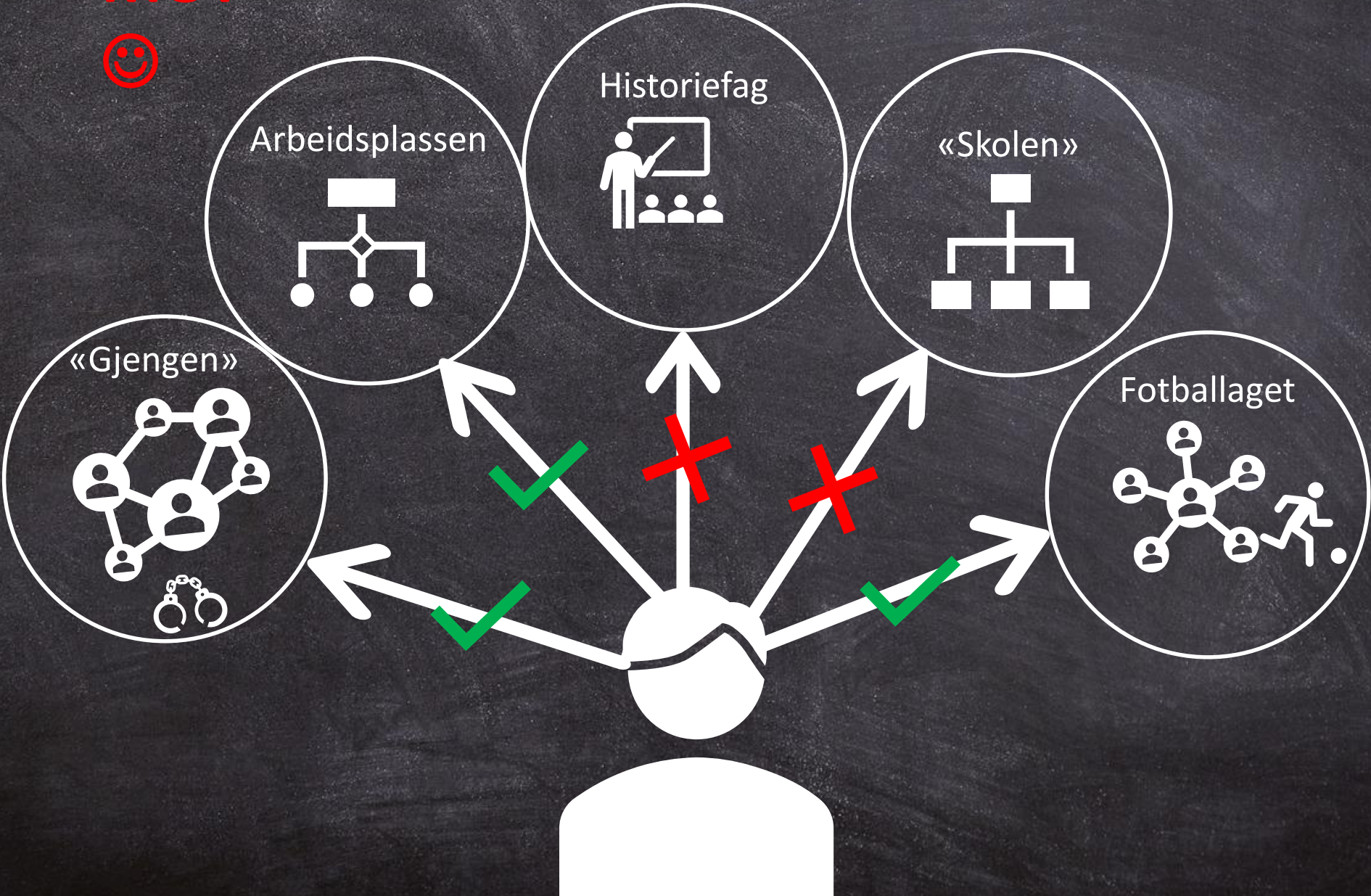

Hvor tidlig opplever enkelte barn fremmedgjøring i skulen?

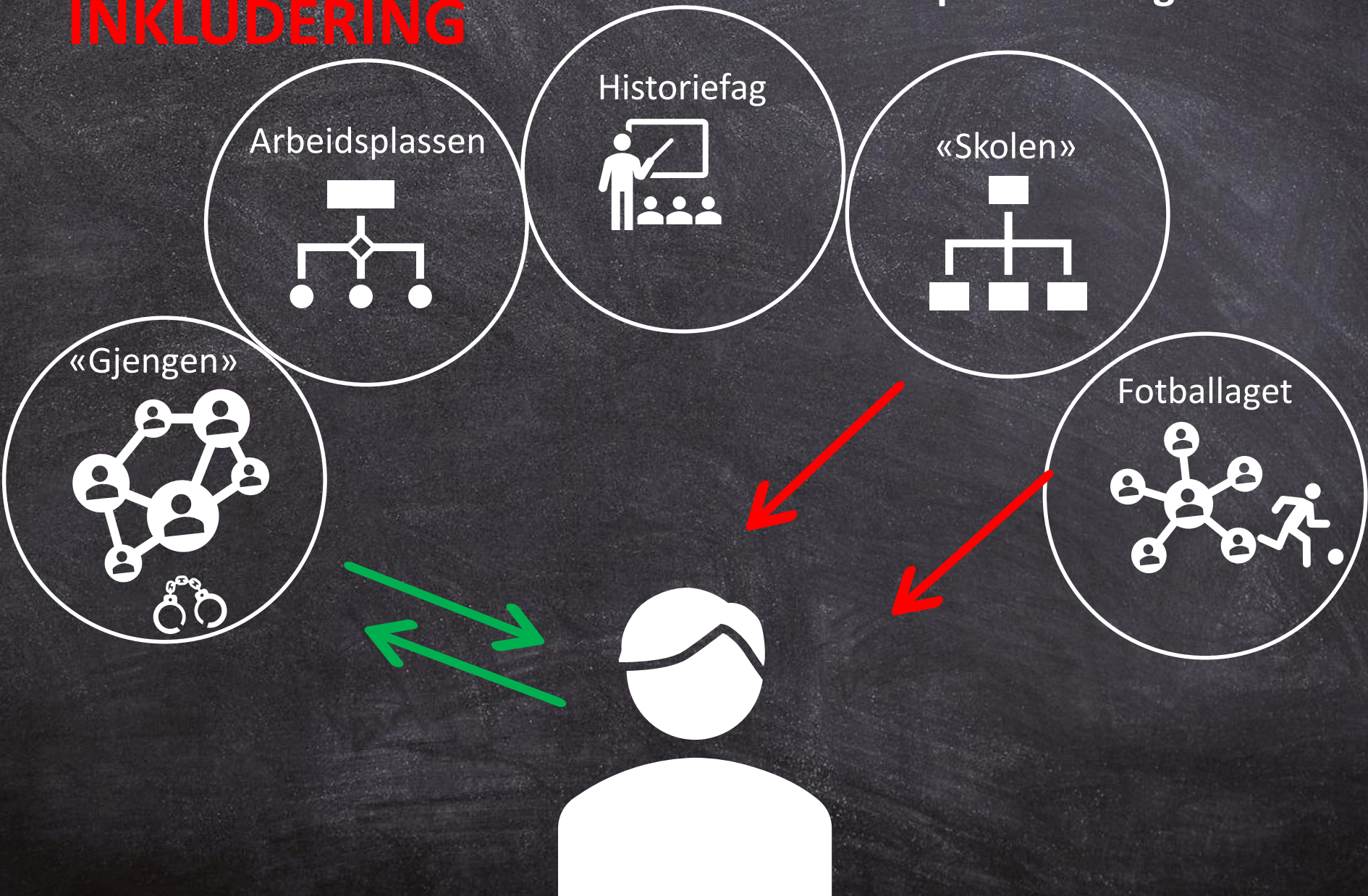
Hvilken arena skal få vinne`?
Hvor er det plass til meg?

MOT

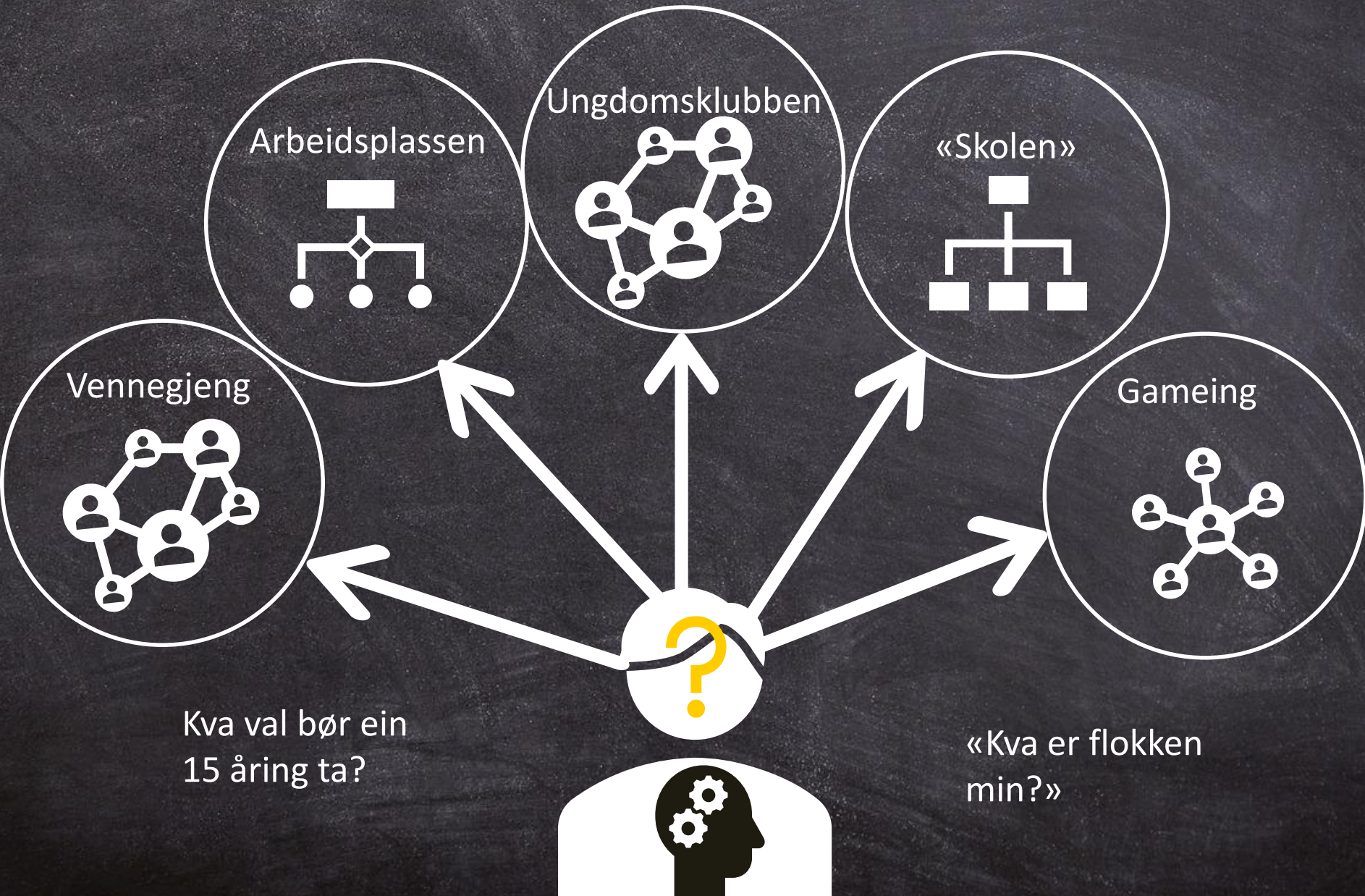

MOT😊 INKLUDERING

Hvilken arena skal få vinne`?
Hvor er det plass til meg?

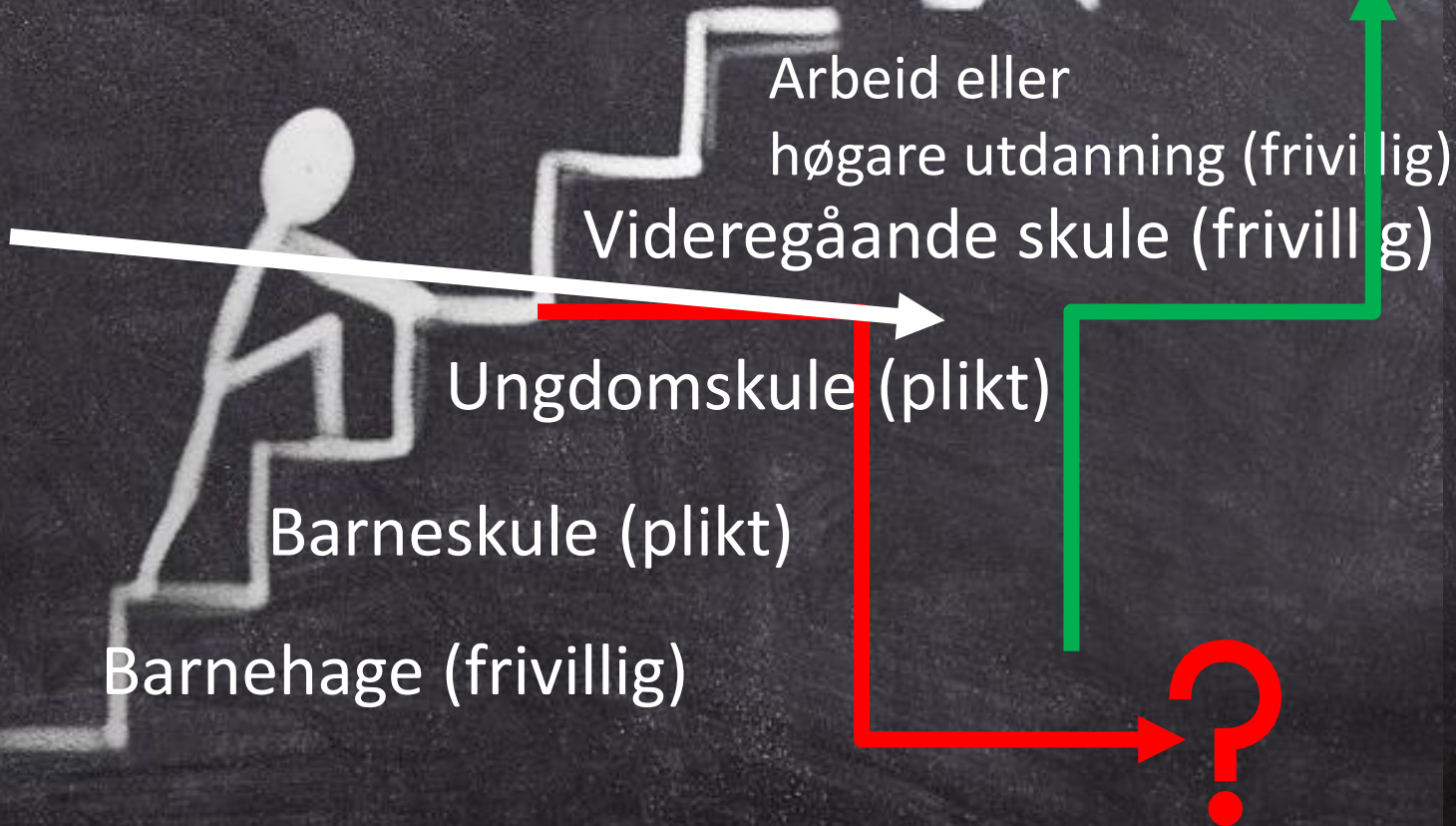

Arenakamp?

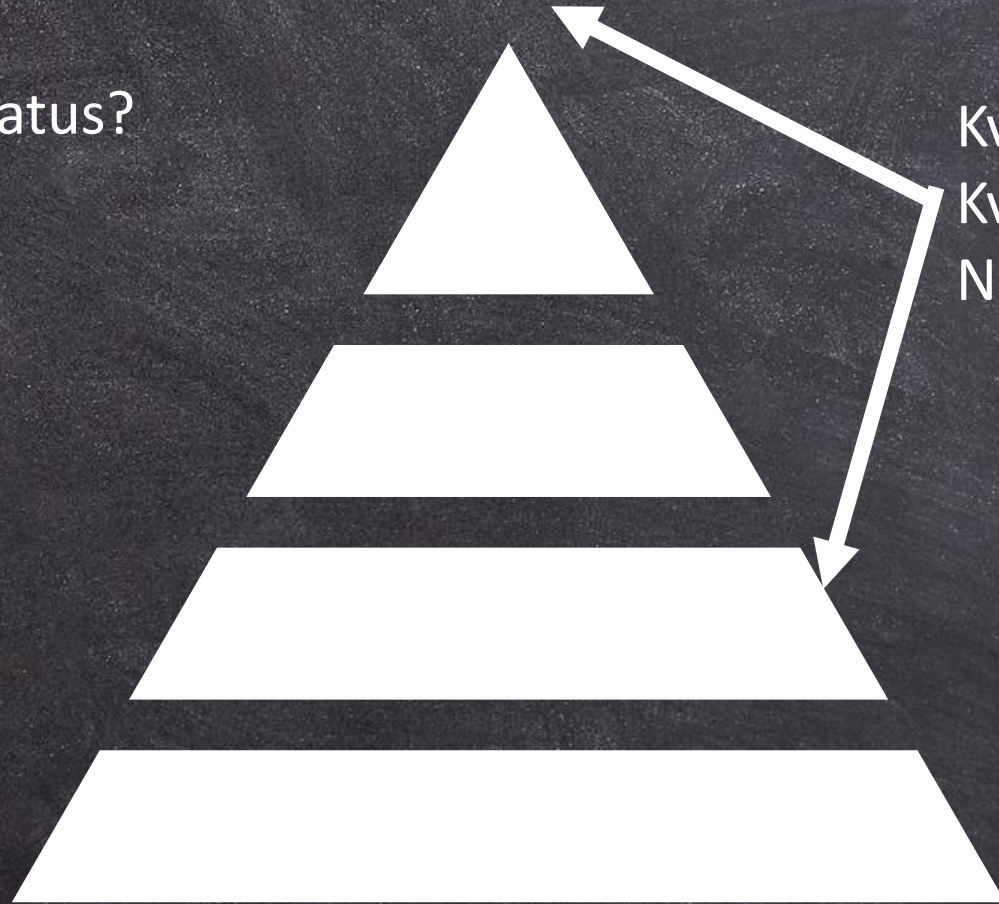

Kva skjer når ein bryt det normative livsløpet?

Inn i arbeidslivet?
Annen arena?

Er min arena bra nok?
Jakten på status?

Kva var målet igjen?
Kva bør det vere?
Normalt, helt ok.

Altså fra jeg var liten så har jeg på en måte hørt et ordtak, sånn, eller hørt folk snakke nedlatende om det å sitte i kassa(...). At det på en måte er en dårlig jobb da, sånn sett. Og mange tror at det bare er å sitte i kassa og pipe varer i kassen liksom, men det er jo så mye mer enn det, når man går i detaljer. Eller hvis dem selv hadde prøvd, så er det mye mer som ligger bak det og mye mer rundt det.

Nei, en vanlig gutt som løper i butikken hver dag, det har ikke så mye å si for samfunnet. (...) Alle vil jo at han skal bli en politimann, eller ikke politi da, men 29 lege og på den måten da. Så for samfunnet så betyr jeg stort sett ikke så veldig mye, tror jeg.

Noen tanker:

- Det er en forskjell på *teori og praksis* – *ulike betingelser for utvikling*.
- Målet må være å bygge en karakter, ikke gi karakterer

Ungdomstid:

Finne sin arena

Aksept

Annerkjennelse – bli sett

Fant støtte i fagmiljøene – forskningen!

Motsetning mellom teori og praksis

Kritikken;

skolen er for teoretisk

må få inn flere praktiske fag

Er hele skolen «teoriløs», fordi den ikke tar hensyn til disse grunnleggende motsetninger (teori – praksis)? (Sosiolog, Mjelde)

1984!

Vi kan anta at 25-30% av 17-åringene ikke ønsker å gå på skole.

Målsettingen må være å styrke arbeidslivets evne til å ansette ungdom (Svensson).

«Ungdomsgarantien» vil bli ensbetydende med 12-årig «obligatorisk» skolegang.

Vil skape store sosiale problemer (Thorkildsen).

Bygge karakter, før vi gir karakter.

Livslang læring,
«Robusthet» før kompetanse!

Må valget taes når du er 15?
Press

Kravet om VGS = Press!

Krav om kva – Så fort de begynner å jobbe, går stresset ned!! – Mattias Øhra

Rett kompetanse til rett tid?

Arbeidslivet virker – bruk det!
(Husk: B-gjengen viker og)

Du og eg lærer forskjellig

Nye identitetsveier

Veier til arenaene

Tradisjonelle

Få valg
Faste mønster
Sosial reproduksjon
Mesterlære

Moderne

Mange valg
«Bli hva du vil»
Individualisering
Sosial reproduksjon

